

Europa mellem Trump og Putin:
*Tanker om baggrund og
fremtiden*

Dansk-Russisk Forening i Region Sjælland
Fensmark 22.3.2018

Jeg anvender i
dag Thomas
Aquinas' ca. 750
år gamle
erkendelse af syv
menneskelige
hoved-
/svaghedssynder:

- **Hovmod**
- **Griskhed**
- **Vrede**
- **Misundelse**
- **Dovenskab**
- Nydelsessyge
- Fråseri

Aquinas og de sidste 50 års forløb:

- Hvor de økonomiske/intelligensia-/politisk-burekratiske eliter i intellektuel **dovenskab** og **hovmod**
  - stadig (i tyrkertro på fremskridtet ukritisk) søgte skadeligt forenkede, overfladiske og modeprægede ideologiske svar på komplekse samfunds- og internationale problemer
- Hvor eliteerne i intellektuel **dovenskab** og **hovmod**
  - nægtede at forstå, at verden ikke altid udvikler sig liniært, men ofte i brud som bl.a. i 1914, 1945, 1968, 1991 og 2001
- Hvor eliteerne i **griskhed**
  - fastlåste samfundet under sit forsvar af sine privilegier, herunder med maksimal anvendelse af forenkende ideologi
- Hvor befolkninger periodevis i **vrede**
  - reagerede afvisende og uforstående ... i elitens øjne naivt, ulogisk og ukonstruktivt

Brud og skadelig forsimpling

Bruddet i 1968: Vrede og derefter fundamentalistisk hovmod og dovenskab

- ❖ Det pludselige, verdensomspændende oprør af efterkrigsgenerationen mod magthaverne overalt i Verden.
- ❖ I Vesten låste den nye intellektuelle elite sig fast i ekstrem, dovent-ukritisk, religiøs, revolutionær maxisme-leninisme.

Den Kolde Krig virkede stabiliserende på situationen på forskellig måde i forhold til det, der senere skete:

- 1) Man kunne ikke give efter for den alternative unge og opportunistiske elites pres. Det var ikke for sjovt at man søgte at opretholde en front mod Sovjetunionen. Der var ved misforståelser reel risiko for krig eller frihedstab.
- 2) Man forstod, at det var nødvendigt at samarbejde i NATO og EU-ramme, for den regerende generation kunne huske Europa, før dette samarbejde blev etableret.
- 3) Man forstod, at kapitalismen måtte holdes under kontrol i rammen af en blandingsøkonomi. Det var dens succes, der havde sikret klassekampens fallit i Vesten.
- 4) Man forstod, at regering og udvikling selv i økonomisk planlægning og styring måtte inddrage fagkundskaben med lige vægt. Man havde i Sovjetunionen fået et klart eksempel på den teoretisk set bedste - centralistisk, enstrengt resurseforvaltnings models - begrænsninger.

Skadelig
forsimpling.
Mennesket ønsker i
dovenskab frihed fra
at tænke selv

- ❖ Vesten med USA i spidsen havde vundet og så sig som totalt frigjort fra historisk erfaring og politiske begrænsninger.

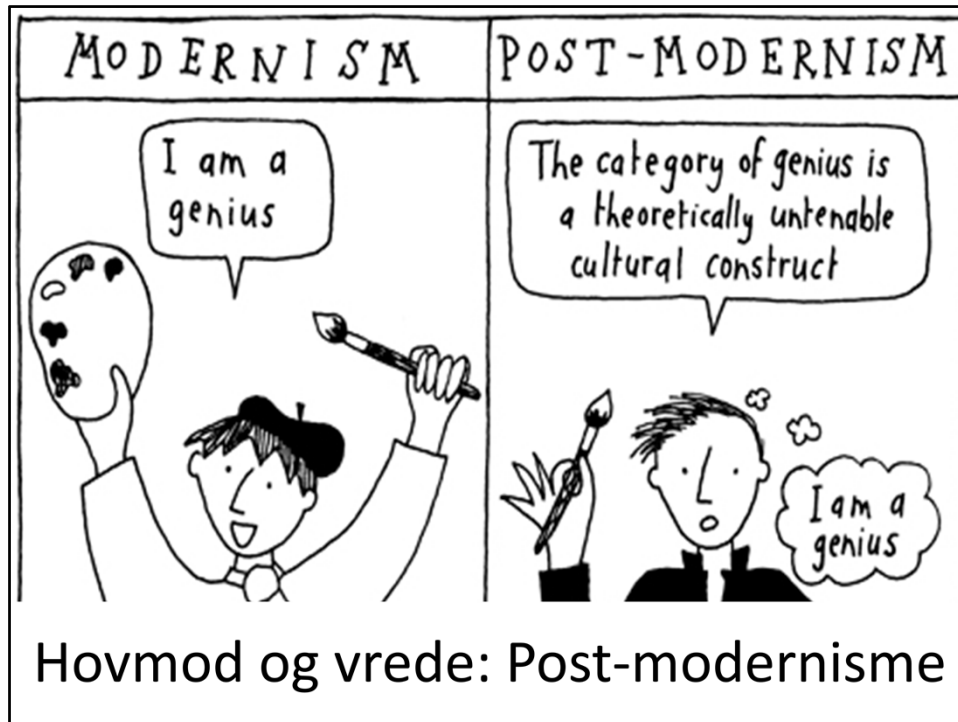

Hovmod, griskhed og dovenskab: Globalisering

Den økonomisk herskende klasses forenkling:

- ❖ Ikke kun markedet skulle dereguleres og handelshindringer fjernes, men også **kapitalen** skulle helt frigøres for de nationale begrænsninger, der havde været nødvendige for at manage økonomien, velfæren og totalforsvarsforberedelser under den Kolde Krig.
- ❖ Man antog, at det ville skabe maksimal velfærd overalt. Det skete i det omfang, hvor der var rimeligt ligelige konkurrencevilkår, men man ignorerede – nok bevidst i egeninteresse – at det ville skabe et massivt pres på staternes muligheder for at styre udviklingen og hindre en **jagt mod bunden mht. løndumping, arbejdsmiljø- og miljøvilkår**.
- ❖ Man påstod og påstår – nok bevidst i egeninteresse – at øget eliterigdom ville skabe øget samfundsrigdom, men **kapitalflugt mod maksimal profit og rammer staternes beskatningsmuligheder direkte og ved at ødelægge middelklassen**.

Den intellektuelt herskende klasses forenkling:

- ❖ Eliten, 1968-generationen og dens ukritiske medløbere, der tidligere havde valgt den marxisk-leninistiske sandhed, konstaterede nu, at der ikke var nogen opfattelse, der var mere sand end andre. Kultur og nationalisme, alle traditionelle værdier, som de tidligere havde angrebet ud fra klassekampsløse, var sociale konstruktioner, som alt andet, folk naivt troede på.
- ❖ Alt var nu lige så relativt værdiløst som også socialismen.
- ❖ Der var ingen sandhed, kun diskurs mellem forskellige synspunkter, herunder også om historiske begivenheder, hvor læren så måtte være en af flere mulige konstruktioner.

New Public Management: Hovmod, dovenskab og griskhed

Den bureaukratisk herskende klasses forenkling:

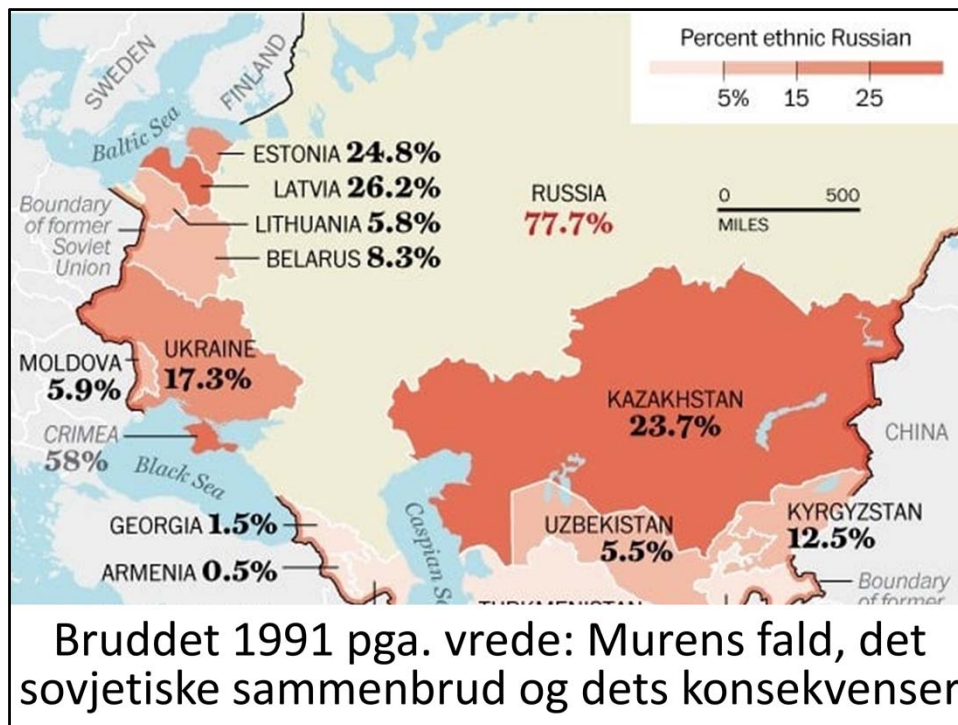
- ❖ Intet element af NPM er understøttet af forskning, herunder at man tidligere havde haft mindre effektive og motiverede ledere.
- ❖ Grundlæggende var al offentlig virksomhed ineffektiv, fordi den ikke var styret af markedet. Det skulle den herefter gøres igennem et stadigt effektiviseringspres, som en privat produktionsvirksomhed. Nu skulle alle offentlige virksomheder udsættes for et konstant rationaliserings- og reformpres.
- ❖ De historiske og faglige årsagerne til den eksisterende opbygning måtte herefter forkastes. Kun produktionens målbare elementer var styringsrelevante.
- ❖ Man måtte forkaste anden motivation til god arbejdsindsats end grådighed. Mennesket var dovent og grisk, og denne realitet skulle anvendes til både negativ motivation (ved kontrol) og positiv ved økonomisk belønning af større produktion af målbare forhold. Man fravalgte al erfaring, der understregede, at den primære motivation var at udføre meningsfuldt arbejde for borgerne.
- ❖ Offentlige ledere (dvs. generelle økonomiske managers, ikke den professionelle fagkundskab), måtte/skulle lønnes sammenligneligt med private ledere. Da DJØF'ere sad på begge sider af forhandlingsbordet, blev dette synspunkt godkendt uden nogen påvisning af nødvendigheden.
- ❖ Professionel faglighed var umålelig og blev ignoreret, herunder også i økonomisme-drevne reformer, der afløste fagligt styrede aktiviteter med centralisering og standardisering, som den ufaglærte leder kunne forstå.
- ❖ Landene blev af kombinationen af globalisering og centralisering skævvredne og de

offentlig ansatte uforstående og vrede over den løgn, som "reformerne" var bygget på, og den stadig reorganisering, som undergravede deres virksomhed.

Brud

Historien var ikke slut!

- ❖ Det russiske imperium brød sammen for anden gang inden for 20. århundrede, men da de russiske kolonier var landfaste med moderlandet (i modsætning til britiske, franske, portugisiske, hollandske og belgiske) havde man aldrig opfattet sig som et kolonirige.
- ❖ For Lenin var kolonier oversøiske, og FN havde i sin afkoloniseringskampagne aldrig set Sovjetunionen som det, landet var, nemlig i fortsat imperium.
- ❖ Derfor så og ser russere det som en naturlig ting, at de tidligere kolonier underordner sig, og ser selvbestemmelsesmuligheden som grundfalsk.
- ❖ Det er ikke alene Zironovskij og Putin, der så Sovjetunionens opløsning som en national tragedie fremkaldt af kombinationen af fjenders konspiration og indre forræderi af Gorbatsjov- og Jeltsin-klikerne.

Virkninger pga. misundelse og vrede: Balkannationalisme

- ❖ Balkankrigene 1992-1999 var den foreløbige afslutning af en konstant territorial kamp, der med etnisk udrensning og folkedrab i 20 århundrede havde ført til krige i 1912-13, 1913, 1915-18 og 1941-44.
- ❖ Vesten opfattede forløbet som en anakronistisk tragedie.
- ❖ Rusland, der betragtede konflikten med geostrategiske øjne, så det som en stormagtsinteressekonflikt mellem deres klienter, hvor Vesten ikke tog hensyn til netop Ruslands interesser. I 1999 fulgte en direkte konforntation.

Bruddet pga. vrede: 11. september 2001 fulgt af hovmodskrigene i Irak og Afghanistan

- ❖ Indirekte følge af USAs støtte til fundamentalistisk islamisk modstand mod Sovjeunionen i Afghanistan, hybris efter Golfkrigen i 1991 og derefter nemesis ved Afrikas Horn.
- ❖ Fra 2003 til 2013 følger USAs militære magts kulmination, men som tidligere i Vietnam og Mellemøsten handler USA militært uden en realistisk politisk-militær strategi.
- ❖ Indsatsen ender med militær udmattelse af hele Vesten.

- ❖ Virkning af globalisering.
- ❖ Ideologisk liberalistisk fastlåst tyrkeretro på at markedet ville regulere sig selv.
- ❖ Grisk og uprofessionel ledelse af banker under friheden fra kontrol.
- ❖ Manglende vilje til at regulere bankernes størrelse, så det kun skadede aktionærerne, når de pga. uansvarlig udlånspolitik gik fallit.

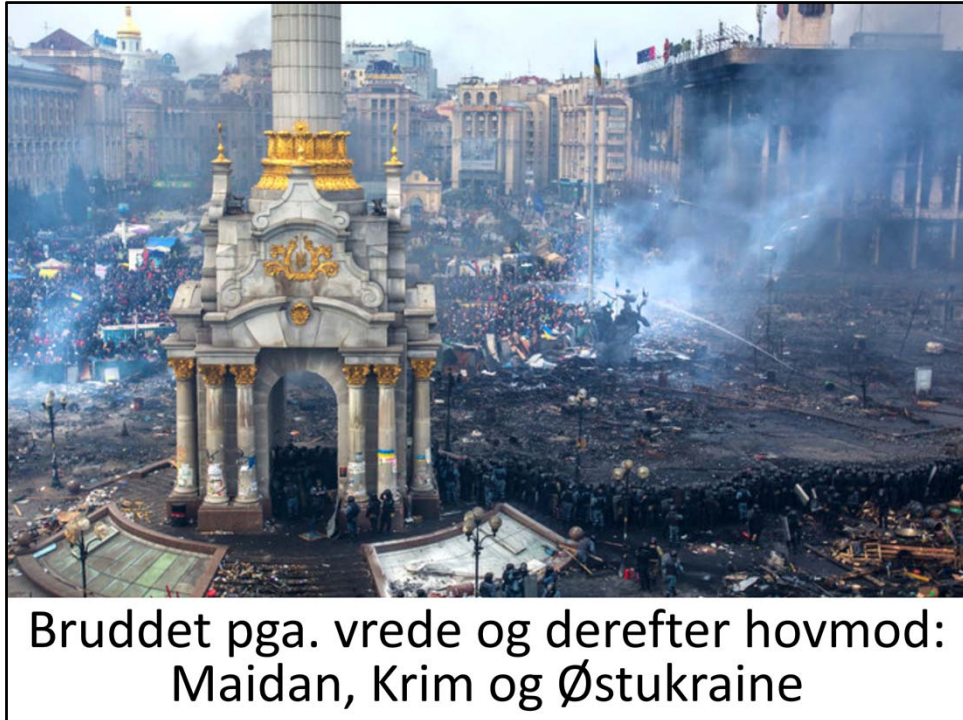
Ansigtstabet og virkningerne

- ❖ Farvrevolutionerne i 2003-2004 i Georgien og Ukraine læses af Putin i forlængelse af begivenhederne i 1989-1992: Der eksisterer ingen folkelig spontan optræden. Den er skabt af Ruslands fjender for at ødelægge Ruslands naturlige magtposition og sikkerhed.
- ❖ I menneskelige og politiske forhold er alt andet et magt- og afhængighedsforhold ren fiktion.
- ❖ I 2008 intervenserer man i Georgien og svækker landet for at disciplinere det.
- ❖ I 2011 læses de store demonstrationer før Dumavalget som næste fase i den "hybride" svækkelses- og destabiliseringskampagne, og man går i offensiven propagandamæssigt og i sit militære kropssprog.

Bruddet pga. vrede, hovmod og griskhed: Det Arabiske Forår og Syrien

- ❖ Oprør pga. grisk og uduelig statsledelse.
- ❖ Oprørerne organiseres primært og mest effektivt af de mest effektive og motiverede politiske kræfter og aktivister, der i de lande er islamister.
- ❖ Vesten udmattet efter Irak og Afghanistan og griber kun ind med bombardement i Libyen.
- ❖ Syrien og derefter Libyen overlades til Rusland, der støtter Iran, der er styrket af forløbet i Irak.
- ❖ Virkningen bliver en endelig destrabilisering og med Rusland i en central strategisk rolle.

- ❖ Det folkelige oprør i Kiev i vinteren 2014 bekræfter den russiske ledelse i dens opfattelse og den beslutter at svække og destabilisere Ukraine som man havde gjort med Georgien og denne gang endnu mere grundigt.
- ❖ Først Krim.
- ❖ Så krigen i Østukraine.

Bruddet pga. forståelig misundelse og hvad der opfattes som elitens holdninger møder vrede: Den europæiske migrantkrise

- ❖ **Den intellektuelle elites** afvisning af nationalismen som en “social konstruktion” og det ønskelige i et multi-kulturelt samfund understregning og **den økonomiske elites** ønske om billig arbejdskraft afvises af uenighed og vrede befolkningsflertallet som uacceptabelt.

Effekt

Effekt af vrede: Rusland i selvopfattet lavintensiv krig

Svar på, hvad man selv ser sig og allierede udsat for:

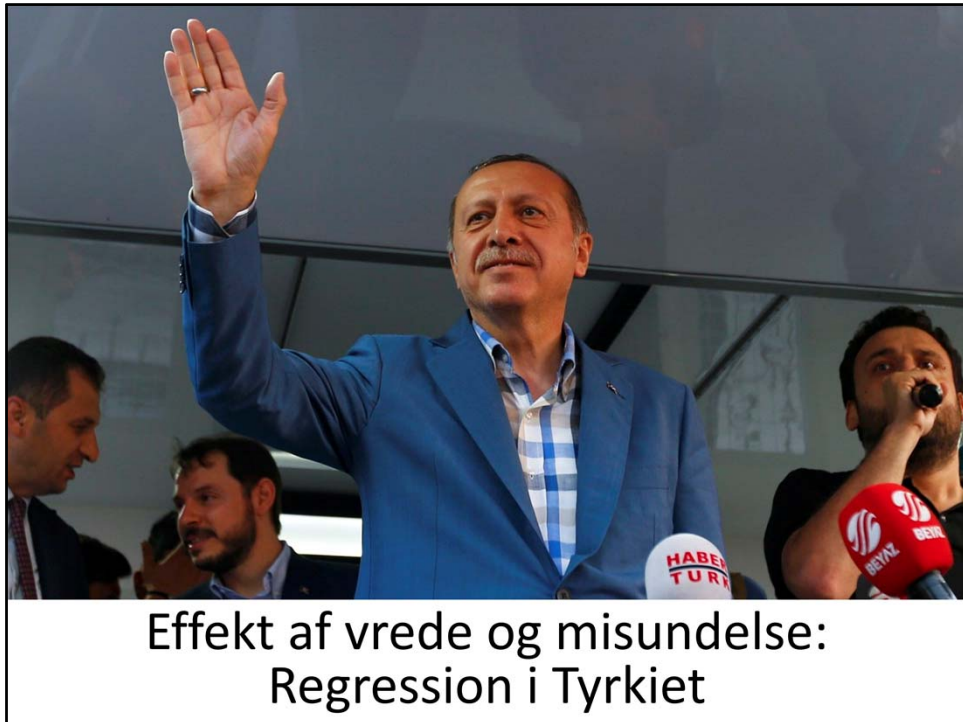
- ❖ Efter 2008 en stadig reform og accelereret genopbygning af de væbnede styrker.
- ❖ Fra efteråret 2011 en intensiveret informationskrigs-kampagne specielt rettet mod nabolandene med russiske stats-TV.
- ❖ Fra efteråret 2011 stadig mere fokus på intern sikkerhed (seneste etablering af Nationalgarden) og mediakontrol
- ❖ Fra 2013 begyndende klargøring af de regulære styrker til pludselig, kort regulær krig
- ❖ Fra 2014 en intensiveret kampagne for at destabilisere modstandernes politiske systemer via internettet med spredning af misinformation (ikke nyt, men fund anvendelse af de nye medier)
- ❖ Fra 2014 en intensiveret kampagne for at destabilisere modstandernes politiske systemer gennem støtte til alle anti-liberale og anti-demokratiske kræfter
- ❖ Fra 2014 en stadig mere energisk cyberkrigsindsats; For at ødelægge og støtte militære operationer mod Ukraine og mod Vesten for at finde svagheder
- ❖ Fra 2014 anvendelse af mindre regulære militære enheder, specialoperationsstyrker, "frivillige" og lejesoldatsfirmaer til lavtniveau-intervention (Ukraine og Syrien)
- ❖ Fra 2014 stadig mere vægt på at understrege Ruslands moderniserede styrke på kernevåbenområdet
- ❖ I krig er det en logisk handling at afskrække forræderi ved systematisk henrettelse af forræddere, hvor de findes (dette er bemyndiget af Dumaen).

Effekt af vrede: Regression i Østeuropa

- ❖ Udnyttelse af folkelig reaktion mod virkningerne af centralistiske og forsimplede eliteprojekter, her specielt internationalt samarbejde.
- ❖ Udnyttelse af myten om fortids storhed.

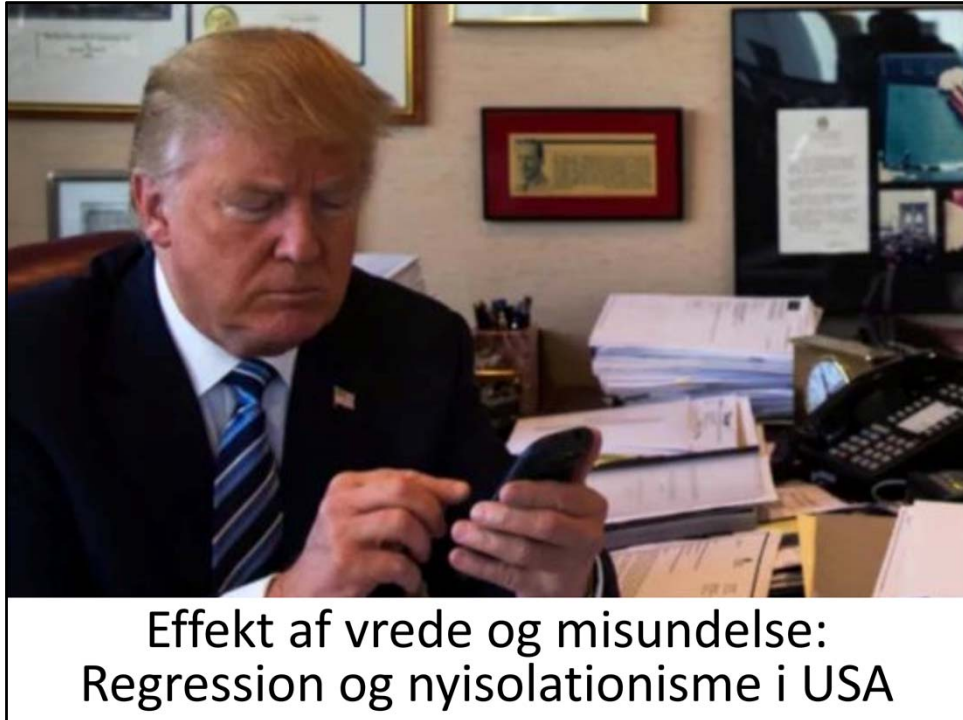

Effekt af vrede og misundelse: Regression i Tyrkiet

- ❖ Kombination af udnyttelse af folkelig reaktion mod den korruption Atatürks autoritære vestlige moderniseringsprojekt båret af militæret, var degenereret til. Infektion med islamstiske idealer og infiltration af islamistiske netværk i statsapparatet.
- ❖ Systematisk udnyttelse af medier og myten om det Ottomanske Riges storhed.

- ❖ Udnyttelse af folkelig reaktion mod virkningerne af centralistiske og forsimplede eliteprojekter – globalisering, New Public Management, nedgøring af nationalismen som en social konstruktion – i England specielt internationalt samarbejde.
- ❖ Udnyttelse af myten om fortids storhed.

Effekt af vrede og misundelse: Regression og nyisolationisme i USA

- ❖ Udnyttelse af folkelig reaktion mod virkningerne af centralistiske og forsimplede eliteprojekter, her specielt af globaliseringen og dens effekter på amerikansk magt og rigdom.
- ❖ Udnyttelse af myten om fortids storhed i perioden før 1. Verdenskrigs uregulerede økonomi og specielt overleveringen om 1940-60'ernes sociale løft, USA's storhed og vækst og middelklassens velfærd.

Herefter?

- ❖ De vestlige nationale eliter har stadig ikke fattet, at problemerne er resultatet af deres ideologistyrede projekters kombination af interlektuel dovenskab og hovmodighed samt egen grådighed, og af deres panikagtige reaktioner (i Danmark ghettoplaner, statslig udflytning og symbolsk grænsebevogtning) ikke løser problemerne.
- ❖ Reaktionerne synes at gå i brun eller rød forsimplet retning i Europa (i Central- og Østeuropa hhv. i England og Sydeuropa) og mod ureguleret kapitalisme og isolasionisme i USA.
- ❖ I Rusland er man på vej i en ny regressions- og stagnationsperiode.
- ❖ Samlet er fremtiden usikker, men ikke lys.